2. Tolumehe kimbatus.

Kuna kaasanud ärs mees linna heina kuormaga minema. See viinud laki parka, juure metsa. Saanud meestiki maad ära sõinud, lahkunud tee pealt heinale. Mees polnud enne jäält Kahkle tee seru näinud, imestanud ning seisatud korra, tuttava tee, kitsa kaare peale, kuorma.

Aga kohusele olnud jäänud nii suuraga otsa lõõdud, nii et samuti liikeedagi. Mees andnud piitsa, ratsanud juu kõrvalt sedada, aga kohune ei liigu paigalt. Mees mõtelnud: „Mis tuhat ja tuli see on?“ Olen juennegi piitsapõntnud ja laki saanud. Laiemspuistelt teed mööda ju see ka linna viib.“ Seeranud kohusele leiema tee päält. Kohusel jäänud nii teine king jalas. Panud pool jõuga tee kuormaga edasi. Olnud juba tüki teed minnud, kui kuraga paistnud mehe ees tore mõis kraate taga. Mõisa poolt tulnud lukse häärd vastu, küsinud: „Kas heinad müüa?“

Mees vastu: „Müüa küll, aga õige penge pahaks, et siia saatsin; pidin linna minema, aga olen weidi tee peale jäänud.“

Häärd ütelnud: „See on hää, läheb teed tuli. Ma ostan sinu heinad ära. Mis kuorma eest tahad?“

Mees oli hinda nimetanud, mis meiega kaasa käraga olnud.

Selle peale käskinud meest kuormat talli juure ajada, heinad pealt maha laikata ja ka kohues tele mõnedsüle tõied ette viiata, aga ise lahkunud taha tuua.

Mees ajanud heina kuorma talli ukse ette, laskunud ümber ja viinud mõne süle tõie hobustele ette. Hobused olnud aga väledad jooned, üsna siledad mustad, tempitsnud jalgu ning puristanud, mõnedel võlkunud silmadki, nagu tuli. Mehel hakanud hirm tuntsi mööda panud ta ka mõisast lähemalt tühjale, mis läinud weider ja tolle välja näitanud. Mehel kaasvanud nüüd hirm veel suuremaks ja ütsand: „Ette Jumal, mis koht see peaks olema.“ Nii pea kui ta Jumala nime oli nimetanud, kadunud mõis, tall ja hobused korraga ära. Mees leidnud eneste juu ealt, kohune veega veidi eemal, heina kuormaga maha veetud. Mees tahtnud külasse tagasi jõuta, et abi tuua, heina kuormat mehepeale teha, aga mets nii võeras, ei osta välja minna. Küll jõudnud mehikene ristija raasti, aga ei teed ega äärtkuhugil. Mees ei arva, et nõnda nõutud oli, leinud jõuluku risti taha ette (see peab hea abi olema kaeda nõidade vastu) ning kohe jõuanud metsast ära, leidnud õige tee üles ja jõudnud kodu abi tuoma.

Naturelse aja pärast jõudnud mees testega jälle tagasi, leidnu ka koha, kus ta enne metsa veeranud, aga täiest teeharu pole enam kusagil olnud; leinud jõu kuorma peale ja jõudnud nüüd mehe linna jõuruni, kus ta ka heinade eest täie hea hinna juanud.

Vestel kaardadel pole mees enam juurna jões kimbatuses olnud.

Lk pag. 55.